

IV. Změny v koncepci a způsobech projektování kurikula

2012

Změny v koncepci a způsobech projektování kurikula

Obsah:

1. Systém kurikulárních dokumentů
2. Pojetí RVP PV (východiska, společný rámec, principy, zásady)
3. Pojetí kurikulárních cílů předškolního vzdělávání (rámcové cíle, klíčové kompetence, dílčí cíle v oblastech, dílčí výstupy).

System kurikulárních dokumentů

System stanoví zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání - v § 3-6 stanoví zejména:

- Pro každý obor vzdělávání musí být vytvořen RVP podle něho musí v příslušném typu školy vzdělávání probíhat
- Co obsahují RVP a kdo je vydává
- Co obsahuje ŠVP, musí být v souladu s příslušným RVP, vydává ho ředitel školy, musí být zveřejněn

System kurikulárních dokumentů

Je zaveden dvoustupňový systém kurikulárních dokumentů :

1. **Státní úroveň** představují Národní program vzdělávání (NPV) a Rámcové vzdělávací programy (RVP).
2. **Školní úroveň** představují Školní vzdělávací programy (ŠVP) - povinné dokumenty* a Třídní vzdělávací programy (TVP) – doporučené dokumenty.

* Rozhodnutí o zápisu do školského rejstříku a o jeho změnách; evidence dětí (školní matrika); doklady o přijímacím řízení dětí, jeho průběhu a ukončování . Zápis do MŠ); vnitřní právní předpisy (Řád MŠ, organizační řád, vnitřní platový předpis; spisový řád...atd.

System kurikulárních dokumentů

- ✓ **Národní program vzdělávání** formuluje požadavky na vzdělávání, které jsou platné v počátečním* vzdělávání jako celku;
- ✓ **Rámcové vzdělávací programy** vymezují závazné rámce vzdělávání pro jeho jednotlivé etapy (pro předškolní, základní, a střední vzdělávání).

* 1 – 19 let

System kurikulárních dokumentů

- ✓ Podle školních vzdělávacích programů (ŠVP) se uskutečňuje vzdělávání v jednotlivých školách.
- ✓ Školní vzdělávací program si vytváří každá škola podle **zásad** stanovených v příslušném RVP.

System kurikulárních dokumentů

S platností školského zákona se od roku 2005 pro předškolní vzdělávání stává RVP PV dokumentem směrodatným nejen pro **předškolní pedagogy**, ale také pro **zřizovatele** vzdělávacích institucí i jejich **odborné a sociální partnery**.

Pojetí RVP PV

Rámcový vzdělávací program vymezuje závazné:

- požadavky,
- podmínky,
- pravidla,

pro vzdělávání dětí předškolního věku.

Pojetí RVP PV

RVP PV stanoví:

- ✓ elementární vzdělanostní základ, na který navazuje základní vzdělávání;
- ✓ představuje zásadní východisko pro tvorbu školních vzdělávacích programů i jejich realizaci;
- ✓ určuje společný rámec pro zajištění srovnatelné účinnosti vzdělávacích programů jednotlivých MŠ;
- ✓ je otevřený pro školu, učitele i pro děti.

Pojetí RVP PV

Hlavní principy RVP PV:

- ✓ Akceptuje přirozená vývojová specifika dětí předškolního věku.
- ✓ Důsledně je promítá do obsahu, forem a metod předškolního vzdělávání.
- ✓ Umožňuje rozvoj a vzdělávání každého jednotlivého dítěte v rozsahu jeho individuálních možností a potřeb.

Pojetí RVP PV

Hlavní principy RVP PV:

- ✓ Zajišťuje srovnatelnou pedagogickou účinnost vzdělávacích programů vytvářených jednotlivými MŠ.
- ✓ Umožňuje MŠ využívat různé formy a metody vzdělávání.
- ✓ Poskytuje **rámcová kritéria** využitelná pro vnitřní i vnější evaluaci MŠ i poskytovaného vzdělávání.

Pojetí RVP PV

Hlavní principy RVP PV:

- ✓ Zaměřuje se na vytváření základů **klíčových kompetencí** dosažitelných v etapě předškolního vzdělávání (kompetence = soubor předpokládaných dovedností, vědomostí, postojů, schopností a hodnot).
- ✓ Definiuje **kvalitu** předškolního vzdělávání z hlediska cílů, podmínek, obsahu i výsledků, které má přinášet (Kvalita je definována pomocí očekávaných výstupů s upozorněním na rizika, které ohrožují úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga).

Pojetí cíů předškolního vzdělávání

RVP PV pracuje se čtyřmi cílovými kategoriemi.

Stanovuje cíle v podobě:

- ✓ záměrů
- ✓ výstupů

a to nejprve na úrovni:

- ✓ obecné
- ✓ jednotlivých oblastí

Pojetí cílů předškolního vzdělávání

System vzdělávacích cílů RVP PV:

- ✓ **Rámcové cíle** – vyjadřující **univerzální záměry** předškolního vzdělávání (3)
- ✓ **Klíčové kompetence** - představují **výstupy**, resp. **obecnější** způsobilosti, dosažitelné v předškolním vzdělávání (5).
- ✓ **Dílčí cíle** - vyjadřují **konkrétní záměry** příslušející té které vzdělávací oblasti (5).
- ✓ **Dílčí výstupy** – **dílčí poznatky**, dovednosti, postoje a hodnoty, které dílčím cílům odpovídají.

Vzdělávací cíle

formulované jako záměry

formulované jako výstupy

Rámcové cíle v obecné úrovni:

1. Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání.
2. Osvojení hodnot.
3. Získání osobnostních postojů.

Dílčí cíle v oblastech:

1. biologické
2. psychologické
3. interpersonální
4. sociálně-kulturní
5. environmentální

Pedagog

Klíčové kompetence:

1. Kompetence k učení
2. Kompetence k řešení problémů
3. Kompetence komunikativní
4. Kompetence sociální a personální
5. Kompetence činnostní a občanské

Dílčí výstupy v oblastech (dílčí poznatky, dovednosti, hodnoty a postoje):

1. biologické
2. psychologické
3. Interpersonální
4. sociálně-kulturní
5. environmentální

Dítě

Vzdělávací cíle:

Kompetence k učení

- ✓ soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- ✓ má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky,
- ✓ získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

Kompetence k řešení problémů

- ✓ při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- ✓ řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého

Vzdělávací oblast – biologická:

Dílčí vzdělávací cíle :

- ✓ rozvoj a užívání všech smyslů
- ✓ rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- ✓ osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Vzdělávací nabídka:

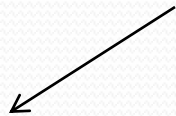
- ✓ manipulační činnosti a jednoduché úkony
- ✓ zdravotně zaměřené činnosti

Očekávané výstupy:

- ✓ zachovávat správné držení těla
- ✓ zvládnout základní pohybové dovednosti

Vzdělávací cíle

Klíčové kompetence dítěte předškolního věku

Vzdělávací obsah

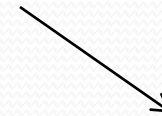

Činnosti formulované

v 5 oblastech:

1. Dítě a jeho tělo (oblast biologická)
2. Dítě a jeho psychika (oblast psychologická)
3. Dítě a ti druzí (oblast interpersonální)
4. Dítě a společnost (oblast sociokulturní)
5. Dítě a svět (oblast environmentální)

Cíle a výstupy vzdělávacích oblastí

Podmínky a vzdělávací strategie

1. Věcné podmínky
2. Životospráva
3. Psychosociální podmínky
4. Organizace
5. Řízení mateřské školy
6. Personální a pedagog. zajištění
7. Spoluúčast rodičů

Vzdělávací strategie

Pojetí cílů předškolního vzdělávání

- ❑ Klíčové kompetence reprezentují cílovou kategorii, vyjádřenou v podobě **činnostně zaměřených a prakticky využitelných výstupů**.
- ❑ V kurikulárních dokumentech jsou obecně formulovány jako **soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého jedince**.

Pojetí cílů předškolního vzdělávání

System vzdělávacích cílů:

Všechny cílové kategorie jsou těsně provázané. Naplňování stanovených **záměrů** v každodenní praxi by mělo spolehlivě vést k dosahování **výstupů**. Pracuje-li tedy pedagog při vzdělávání dětí průběžně s vědomím vzdělávacích záměrů (ať už v úrovni obecné či oblastní), měl by mít záruku, že skutečně **vede děti k osvojování kompetencí a k jejich postupnému zdokonalování**.

KOŠTÁTKOVÉ

UKLÍZÍME PO SOBĚ HRAČKY

ŽEL

VE T

Kontrolní otázky:

1. Kolik úrovní má současný kurikulární systém?
2. Co vymezuje RVP PV, a co to pro jednotlivé MŠ znamená?
3. Jak je definován systém vzdělávacích cílů?